

Strasburg, dnia 25.10.2016 r.
COM(2016) 682 final

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**Budowanie sprawiedliwego, konkurencyjnego i stabilnego systemu opodatkowania osób
prawnych w UE**

1. WSTĘP

Opodatkowanie ma zasadnicze znaczenie dla działań UE mających na celu zbudowanie silniejszej, bardziej konkurencyjnej i sprawiedliwszej gospodarki posiadającej wyraźny wymiar społeczny. Europa potrzebuje systemu podatkowego, który jest dostosowany do rynku wewnętrznego, wspiera wzrost gospodarczy i konkurencyjność, przyciąga inwestycje, przyczynia się do tworzenia miejsc pracy, wspiera innowacje i podtrzymuje europejski model społeczny. Dochody podatkowe powinny stanowić stabilne źródło finansowania inwestycji publicznych i strategii politycznych pobudzających wzrost gospodarczy. System podatkowy powinien zapewniać, aby wszystkie przedsiębiorstwa miały równe warunki działania, pewność prawa i nie napotykały na znaczące przeszkody podczas prowadzenia działalności transgranicznej. Opodatkowanie powinno stanowić element szerszego ustroju podatkowego, który cieszy się zaufaniem obywateli, ponieważ jest sprawiedliwy i spełnia potrzeby społeczne i ekonomiczne społeczeństwa. Priorytety UE w dziedzinie opodatkowania są zatem ukierunkowane właśnie na powyższe cele.

2. NIEZWŁOCZNE DZIAŁANIA W CELU ZASPOKOJENIA DORAŻNYCH POTRZEB: REFORMA OPODATKOWANIA OSÓB PRAWNYCH

Komisja wyznaczyła ambitny program działań na rzecz bardziej sprawiedliwego i skuteczniejszego systemu opodatkowania osób prawnych, który będzie lepiej dostosowany do nowoczesnej gospodarki i będzie lepiej reagował na nowe wyzwania pojawiające się w tej dziedzinie. Realizacja tego programu postępuje szybko; osiągnięto już znaczące postępy. Wszystkie inicjatywy zapowiedziane w planie działania Komisji na rzecz sprawiedliwego i skutecznego opodatkowania¹ są już w toku, a państwa członkowskie zdążyły przyjąć wiele nowych wniosków w tej dziedzinie. Komisja stara się również wykroczyć poza zakres prac określony w planie działania. Jak wskazano w komunikacie w sprawie dalszych środków na rzecz zwiększenia przejrzystości oraz przeciwdziałania uchylaniu się od opodatkowania i unikaniu opodatkowania, który opublikowano w związku z ujawnieniem dokumentów panamskich, Komisja jest przygotowana do podejmowania szybkich i skutecznych działań w odpowiedzi na pojawiające się problemy². Komisja przeprowadziła również postępowania wyjaśniające w sprawie pomocy państwa dotyczące domniemanego przyznawania korzyści podatkowych wybranym korporacjom wielonarodowym w niektórych państwach członkowskich³, aby zapewnić wszystkim przedsiębiorstwom w UE sprawiedliwe warunki działalności i konkurencyjne środowisko.

Pierwsze działania Komisji dotyczyły zwiększenia przejrzystości podatkowej, która stanowi fundament dla dalszych reform. W ciągu 12 miesięcy państwa członkowskie osiągnęły porozumienie w sprawie wniosków dotyczących automatycznej wymiany informacji na temat interpretacji indywidualnych prawa podatkowego⁴ oraz

¹ COM (2015) 302 final.

² COM (2016) 451 final.

³ Zob. § 169–174 zawiadomienia w sprawie pojęcia pomocy państwa:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/notice_of_aid_en.pdf

⁴ Dyrektywa Rady (UE) 2015/2376.

przedstawiania sprawozdań według krajów w zakresie informacji podatkowych dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych⁵. Inicjatywy te pozwolą osiągnąć nowy, niespotykany dotąd poziom przejrzystości i współpracy między organami podatkowymi w dziedzinie opodatkowania osób prawnych. Komisja zaproponowała także nałożenie na korporacje wielonarodowe obowiązku publicznej sprawozdawczości z podziałem na poszczególne kraje, aby dać obywatelom większą wiedzę o praktykach podatkowych przedsiębiorstw. Wniosek ten – który jest obecnie przedmiotem negocjacji w Radzie i Parlamencie Europejskim – powinien przyczynić się do przywrócenia zaufania publicznego do systemu opodatkowania osób prawnych i poprawić sytuację przedsiębiorstw, które muszą obecnie przestrzegać wielu różnych krajowych przepisów dotyczących podawania informacji do wiadomości publicznej. Do końca roku spodziewane jest osiągnięcie porozumienia dotyczącego wniosku w sprawie dostępu organów podatkowych do informacji dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy⁶. Parlament Europejski i Rada rozpoczęły również prace nad swoimi stanowiskami w sprawie proponowanych zmian do czwartej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy; przewiduje się, że instytucje szybko przejdą do rozmów trójstronnych, które powinny rozpocząć się na początku 2017 r. Oprócz tego Komisja zaczęła analizować, jakie ramy prawne posłużą najlepiej wdrożeniu automatycznej wymiany informacji o właścicielach rzeczywistych na szczeblu UE, i pracuje nad optymalnym sposobem zwiększenia dozoru nad animatorami i promotorami systemów agresywnego planowania podatkowego. Zwiększenie przejrzystości podatkowej w całej Europie pomoże zdemaskować podmioty zajmujące się agresywnym planowaniem podatkowym i ujawnić szkodliwe praktyki podatkowe oraz przyczyni się do powstania stabilnego środowiska opodatkowania osób prawnych opartego na otwartości i zaufaniu.

W ramach równoległego toru działań Komisja dąży do zapewnienia, by wszystkie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w UE płaciły podatki tam, gdzie jest generowany zysk i wytwarzana wartość. Powyższa zasada stanowi warunek konieczny sprawiedliwego i skutecznego opodatkowania, ale jej skuteczne wdrożenie na jednolitym rynku wymaga wspólnych i skoordynowanych działań. Komisja przedstawiła w związku z tym wniosek dotyczący nowej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania unikaniu opodatkowania⁷, w którym zaproponowała prawnie wiążące środki zwalczające nadużycia na szczeblu UE, aby położyć kres niektórym z najbardziej powszechnych form erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków. Dyrektywa ta została przyjęta przez państwa członkowskie w lipcu 2016 r. i pozwoliła im wywiązać się w szybki, skoordynowany i spójny sposób z zobowiązań podjętych w ramach projektu OECD/G20 dotyczącego erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków (BEPS). Prowadzony jest także przegląd preferencyjnych systemów podatkowych i zasad dotyczących ustalania cen transferowych, które obowiązują w państwach członkowskich, pod kątem zapewnienia wspólnego unijnego podejścia do nowych standardów międzynarodowych w tym zakresie. Działanie to jest niezwykle ważne, aby zagwarantować pewność prawa przedsiębiorstwom w toku wdrażania reform i zapobiegać powstawaniu nowych luk prawnych w obrębie jednolitego rynku.

Komisja przedstawiła też środki mające na celu wspieranie dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych w skali globalnej, aby zapewnić sprawiedliwe i równe warunki działania w relacjach pomiędzy UE a jej partnerami międzynarodowymi.

⁵ Dyrektywa Rady (UE) 2016/881.

⁶ COM (2016) 452 final.

⁷ Dyrektywa Rady (UE) 2016/1164.

Państwa członkowskie wyraziły poparcie dla nowej strategii zewnętrznej na rzecz efektywnego opodatkowania⁸ przedstawionej przez Komisję w styczniu 2016 r., aby chronić swoje bazy podatkowe przed zewnętrznym ryzykiem erozji. Kluczowym elementem tej strategii jest nowa procedura tworzenia unijnych wykazów jurysdykcji podatkowych niechętnych współpracy oraz zachęcanie wszystkich jurysdykcji państw trzecich do przestrzegania międzynarodowych standardów w zakresie dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych. Pierwsze kroki w ramach procedury tworzenia tych wykazów zostały już podjęte – wspólna unijna lista powinna być gotowa w 2017 r. Państwa członkowskie otrzymają w ten sposób potężne narzędzie, które pomoże im w relacjach z państwami, które notorycznie dopuszczają się nieuczciwych zachowań w sprawach podatkowych. Zmieniono także unijne rozporządzenie finansowe, aby zapobiec przekierowywaniu środków finansowych UE przez raje podatkowe; prowadzone są również prace nad wzmocnieniem klauzul dotyczących dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych, które są włączane do umów UE z państwami trzecimi.

3. POZYTYWNY, PRZYSZŁOŚCIOWY PROGRAM

Opisane powyżej inicjatywy są konieczne, aby chronić bazy podatkowe w państwach członkowskich, a także zapewnić równe warunki działania dla przedsiębiorstw oraz sprawiedliwy i skuteczny system podatkowy dla wszystkich podatników. Działania te odnoszą się do najbardziej palących problemów, które napotyka się obecnie w dziedzinie opodatkowania osób prawnych. W dłuższym okresie istnieje jednak potrzeba dalej idących kroków. Doraźne rozwiązania mogą się szybko zdezaktualizować, ponieważ modele biznesowe i techniki planowania podatkowego ewoluują zbyt szybko, aby można było nadążyć z opracowywaniem nowych środków w odpowiedzi na te zmiany. Ponadto wyrywkowe aktualizacje międzynarodowych, unijnych lub krajowych przepisów podatkowych powodują zawirowania, zarówno dla administracji podatkowych, jak i dla przedsiębiorstw, które muszą dostosowywać się do zmian. Aby pobudzić tworzenie miejsc pracy, wzrost gospodarczy i inwestycje, należy stworzyć sprzyjające otoczenie podatkowe dla przedsiębiorstw poprzez zmniejszenie kosztów przestrzegania przepisów i obciążeń administracyjnych oraz zapewnienie pewności prawa podatkowego. Na znaczenie pewności prawa podatkowego we wspieraniu inwestycji i pobudzaniu wzrostu gospodarczego zwrócili niedawno uwagę przywódcy państw G-20; stało się ono nowym przedmiotem globalnego zainteresowania. Państwa członkowskie muszą znaleźć równowagę między koniecznością wdrażania niezbędnych reform a tworzeniem stabilnego, przejrzystego i przewidywalnego otoczenia podatkowego dla przedsiębiorstw.

UE potrzebuje pozytywnych, przyszłościowych ram opodatkowania osób prawnych. Muszą one sprzyjać wzrostowi gospodarczemu, być skuteczne i sprawiedliwe oraz w pełni wspierać szersze priorytety polityki UE, zarówno te obecne, jak i przyszłe. Ponownie przedstawiany przez Komisję wniosek w sprawie wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB) służy właśnie temu celowi. CCCTB może zaspokoić potrzeby zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwości, które mają podstawowe znaczenie dla przedsiębiorstw i obywateli w dzisiejszej Europie, oraz wzmocnić cały unijny program gospodarczy i społeczny. Analiza pokazuje, że CCCTB może zwiększyć inwestycje w UE nawet o 3,4 %, a wzrost gospodarczy o 1,2 %⁹.

⁸ COM (2016) 24 final.

⁹ Ocena skutków wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB) [SWD(2016) 341].

Komisja po raz pierwszy przedstawiła wniosek dotyczący CCCTB w 2011 r.; jego celem było wówczas ulepszenie zasad jednolitego rynku z korzyścią dla przedsiębiorstw. Ten ambitny i przemyślany wniosek był jednak tak szeroko zakrojony, że negocjacje w jego sprawie prowadzone na forum Rady utknęły w miejscu. Koncepcja CCCTB cieszyła się jednak wciąż zdecydowanym poparciem Parlamentu Europejskiego, przedsiębiorstw, zainteresowanych stron i wielu państw członkowskich ze względu na liczne korzyści oferowane przez ten system. W ostatnich latach okazało się ponadto, że CCCTB oferuje znacznie większe możliwości niż tylko przyjazny dla biznesu system podatkowy, który wzmacnia jednolity rynek.

W planie działania z czerwca 2015 r. Komisja zapowiedziała w związku z tym kolejne podejście do tego ważnego projektu, tym razem dzieląc go na dwa etapy w celu ułatwienia wdrażania. Pierwszy etap skupia się na wprowadzeniu wspólnej podstawy opodatkowania. Po osiągnięciu tego celu dodany zostanie bardziej złożony aspekt – konsolidacja. Patrząc na główne korzyści płynące z systemu CCCTB, należy zwrócić uwagę, że osiągnięcie wielu z nich umożliwi dopiero aspekt konsolidacji. Nie wolno zatem lekceważyć ani pominąć tego drugiego etapu wznowionej inicjatywy CCCTB. Praca nad tym pakietem będzie zakończona dopiero po wdrożeniu pełnego systemu CCCTB.

Wznowienie inicjatywy CCCTB stanowi okazję do aktualizacji pierwotnego wniosku i dostosowania go do nowych wyzwań, które pojawiają się w globalnym środowisku podatkowym. Najważniejsza zmiana polega na tym, że system CCCTB będzie obowiązkowy dla wszystkich grup do celów rachunkowości finansowej, których skonsolidowane przychody przekraczają 750 mln EUR. Powinno to zmaksymalizować potencjał CCCTB jako narzędzia w walce z unikaniem opodatkowania. Oznacza to również, że przedsiębiorstwa będą miały pewność prawa w zakresie unijnych przepisów przeciwdziałających nadużyciom i nie będą zmuszone do dostosowywania się do różnych przepisów krajowych. W ten sposób CCCTB przyczyni się do stworzenia bardziej przewidywalnego otoczenia dla przedsiębiorstw w UE.

Oprócz tego Komisja wprowadziła do wniosku dwa nowe elementy, które bezpośrednio wspierają szerszy program gospodarczy UE. Wprowadzone zostaną bardzo wysokie odliczenia z tytułu kosztów badań i rozwoju, aby zachęcić do badań, rozwoju technologicznego i innowacji, które są głównymi siłami napędowymi wzrostu. Aby wspierać małą, innowacyjną przedsiębiorczość, przewidziano dodatkowo ulepszone, bardzo wysokie odliczenia dla małych przedsiębiorstw, które dopiero rozpoczynają działalność i nie posiadają przedsiębiorstw powiązanych. CCCTB zneutralizuje również szkodliwe skutki uprzywilejowanego traktowania finansowania dłużnego w stosunku do finansowania kapitałowego, przyczyniając się w ten sposób do wzmocnienia unii rynków kapitałowych i większej stabilności finansowej w UE.

4. NOWOCZESNE, PROSTE, PEWNE: LEPSZE I BARDZIEJ EFEKTYWNE OTOCZENIE PODATKOWE DLA PRZEDSIĘBIORSTW

Aby móc prosperować na jednolitym rynku, przedsiębiorstwa potrzebują prostego i stabilnego otoczenia, które oferuje im pewność prawa. Ich działalność transgraniczna powinna napotykać na jak najmniejsze przeszkody podatkowe i nie powinna wiązać się z niepotrzebnymi obciążeniami i kosztami administracyjnymi. UE potrzebuje ram opodatkowania osób prawnych dostosowanych do realiów biznesowych XXI wieku, które będą zachęcać do przedsiębiorczości, przyciągać inwestorów i ułatwiać działalność wszystkim przedsiębiorstwom, zarówno tym dużym, jak i małym.

4.1 Jednolity system opodatkowania osób prawnych dla jednolitego rynku

System CCCTB znacząco usprawni funkcjonowanie jednolitego rynku w wymiarze podatkowym. Przedsiębiorstwa transgraniczne, które do tej pory musiały stosować się do wielu różnorodnych przepisów krajowych, aby obliczać swoje dochody podlegające opodatkowaniu w UE, będą teraz dysponować jednolitym zbiorem przepisów. Dzięki wprowadzeniu systemu pojedynczego punktu kontaktowego przedsiębiorstwa będą miały możliwość składania tylko jednej deklaracji podatkowej w odniesieniu do całej swojej działalności prowadzonej w UE – ich sprawy podatkowe poprowadzi jedno państwo członkowskie i nie będą już musiały kontaktować się z wieloma różnymi organami podatkowymi. Po wprowadzeniu konsolidacji podstawy opodatkowania straty poniesione w jednym państwie członkowskim będą mogły być automatycznie potrącane od zysków osiągniętych w innym państwie, co sprawi, że przedsiębiorstwa transgraniczne będą traktowane w taki sam sposób jak podmioty działające wyłącznie na rynku krajowym.

W ponownie przedstawianym wniosku dotyczącym dyrektywy w sprawie CCCTB Komisja przyjęła równie ambitne podejście do konsolidacji, jak w pierwotnym wniosku. Ze względu na stopniowe, dwuetapowe wdrażanie CCCTB korzyści płynące z konsolidacji zostaną jednak opóźnione. Aby zrekompensować to przedsiębiorstwom, Komisja zaproponowała im dostęp do prostego i solidnego systemu kompensacji strat transgranicznych w ramach wspólnej podstawy opodatkowania, który obowiązywałby tymczasowo, do momentu uzgodnienia konsolidacji.

System CCCTB będzie jasny, stabilny i zostanie zakotwiczony w prawie UE. System ten zostanie uzgodniony jednomyślnie przez wszystkie państwa członkowskie, co sprawi, że będzie stabilny i nie będzie podlegał częstym zmianom. Dzięki tej stabilności systemu przedsiębiorstwa będą miały bardzo dużą pewność prawa podatkowego. Kiedy zapragną rozszerzyć swoją działalność za granicę, nie będą już musiały stosować się do szeregu przepisów podatkowych obowiązujących w poszczególnych państwach członkowskich, starać się zrozumieć różne podejścia państw członkowskich do opodatkowania niektórych kategorii dochodów ani ponosić wysokich kosztów administracyjnych i prawnych w związku ze skomplikowanym ustalaniem cen transferowych. Wprowadzenie CCCTB zlikwiduje główne przeszkody podatkowe, które przedsiębiorcy napotykaają obecnie na jednolitym rynku.

System CCCTB oferuje znaczne korzyści zarówno małym i średnim (MŚP), jak i dużym przedsiębiorstwom działającym w UE. CCCTB będzie obowiązkowy tylko dla największych przedsiębiorstw. MŚP oraz przedsiębiorstwa typu *start-up* będą jednak mogły zdecydować o stosowaniu tego systemu, jeśli będą chciały korzystać z oferowanych przez niego uproszczeń i oszczędności. Szacuje się, że wydatki MŚP na koszty przestrzegania przepisów stanowią obecnie równowartość ok. 30 % kwoty płaconych podatków, a w przypadku działalności transgranicznej są nawet wyższe. System CCCTB znacząco ograniczy koszty przestrzegania przepisów oraz wydatki związane z utworzeniem jednostki zależnej w innym państwie członkowskim. Te oszczędności, a także ujednoczenie przepisów i uproszczenie systemu deklaracji podatkowych znacznie ułatwią małym i młodym przedsiębiorstwom rozwój i rozszerzanie działalności na jednolitym rynku.

4.2 Ulepszone narzędzia zapobiegające podwójnemu opodatkowaniu

Przedsiębiorstwa muszą płacić sprawiedliwie przypadające na nie podatki w miejscu, w którym generują zyski, ale nie powinny płacić więcej, niż jest należne.

Podwójne opodatkowanie stanowi jedną z największych przeszkód podatkowych na jednolitym rynku.

Spory między państwami członkowskimi dotyczące tego, kto ma prawo opodatkować określone zyski spółek, często prowadzą do wielokrotnego opodatkowania tych samych dochodów. Według najnowszych danych w UE obecnie toczy się ok. 900 sporów dotyczących podwójnego opodatkowania, których wartość wynosi 10,5 mld euro. Większość państw członkowskich podpisała pomiędzy sobą dwustronne umowy podatkowe w celu zapobiegania przypadkom podwójnego opodatkowania. Istnieją również procedury rozstrzygania sporów. Procedury te są jednak długotrwałe, kosztowne i nie zawsze prowadzą do porozumienia. Część problemów rozwiązuje wielostronna konwencja arbitrażowa, która została uzgodniona między państwami członkowskimi. Jej zakres ogranicza się jednak do sporów dotyczących cen transferowych, poza tym brak jest możliwości uchylecia interpretacji przepisów.

W przypadku spółek objętych systemem CCCTB problem podwójnego opodatkowania powinien zasadniczo zniknąć. Dzięki jednolitemu zbiorowi przepisów służącemu do obliczania zysków przedsiębiorstw i nowemu wzorowi, który zapewnia jasny podział praw do nakładania podatku, nie będzie już wątpliwości, jakie zyski powinny być opodatkowane w której jurysdykcji. Mimo to mogą jednak wciąż pojawiać się sporne przypadki, np. dotyczące uzgodnień dotyczących cen transferowych pomiędzy członkami grupy z UE i spoza UE czy przedsiębiorstw nieobjętych systemem CCCTB. Na wypadek takich sporów potrzebny jest skuteczniej działający system rozstrzygania sporów dotyczących podwójnego opodatkowania. Ponadto do czasu uzgodnienia CCCTB taki skuteczny system będzie również potrzebny w szerszym zakresie do rozstrzygania sporów dotyczących podwójnego opodatkowania.

Komisja przedstawiła dzisiaj wniosek w sprawie dyrektywy mającej na celu usprawnienie mechanizmów rozstrzygania sporów dotyczących podwójnego opodatkowania w UE, który przyczyni się do powstania sprawiedliwszego, pewnego i stabilniejszego otoczenia podatkowego. Nowe przepisy umożliwią szybsze i bardziej zdecydowane rozstrzyganie spraw dotyczących podwójnego opodatkowania pomiędzy państwami członkowskimi. W sytuacji, gdy państwa członkowskie nie mogą dojść do porozumienia w sprawie rozstrzygnięcia sprawy, podatnik może zwrócić się do sądu krajowego o powołanie komisji rozjemczej, która wyda ostateczne, wiążące orzeczenie w spornej sprawie, przestrzegając określonych terminów. W ten sposób ograniczona zostanie niepewność dla zainteresowanych przedsiębiorstw. Mechanizmy rozstrzygania sporów przewidziane w dzisiejszym wniosku będą mogły być wykorzystywane również w szerszym zakresie. Wprowadzane ulepszenia mechanizmów przyniosą przedsiębiorstwom i organom podatkowym znaczne oszczędności czasu, pieniędzy i zasobów oraz zwiększą pewność prawa podatkowego dla podmiotów gospodarczych w UE.

5. PRZEJRZYSTY, SKUTECZNY I SPÓJNY: BARDZIEJ SPRAWIEDLIWY, POWSZECHNY SYSTEM OPODATKOWANIA

Sprawiedliwość obciążeń podatkowych stała się centralnym wymogiem polityki w zakresie opodatkowania osób prawnych w Europie i na całym świecie. Przedsiębiorstwa korzystające z jednolitego rynku muszą płacić podatki w miejscu, w którym są generowane ich zyski; wszystkie przedsiębiorstwa powinny być także traktowane neutralnie pod względem podatkowym. UE potrzebuje systemu opodatkowania osób prawnych, który zapewni skuteczną ochronę przed nadużyciami podatkowymi, równe

warunki działania dla przedsiębiorstw i sprawiedliwy dla wszystkich podatników podział obciążeń.

5.1 Bardziej sprawiedliwy system opodatkowania osób prawnych

CCCTB stanowi wzorzec sprawiedliwego systemu opodatkowania osób prawnych. System ten naprawi poważne słabości obecnych ram podatkowych, które umożliwiają agresywne planowanie podatkowe. Zlikwiduje on rozbieżności i luki pomiędzy krajowymi systemami podatkowymi, z których korzystają podmioty unikające płacenia podatków, ponieważ wszystkie państwa członkowskie będą obliczać podlegające opodatkowaniu zyski przedsiębiorstw za pomocą tych samych przepisów. Wyeliminowane zostaną praktyki ustalania cen transferowych, które odpowiadają za ok. 70 % wszystkich przypadków przerzucania zysków. Aby system CCCTB mógł jak najskuteczniej przeciwdziałać unikaniu opodatkowania, będzie on obowiązkowy dla największych przedsiębiorstw działających w UE.

Usunięte zostaną zachęty dla państw członkowskich do angażowania się w szkodliwą konkurencję podatkową. Nie będą już one musiały przeznaczać dużych zasobów na ściganie „mobilnych” podstaw opodatkowania, ponieważ CCCTB zapewnia taki podział zysków pomiędzy państwa członkowskie, aby opodatkowanie lepiej odzwierciedlało miejsce prowadzenia faktycznej działalności gospodarczej. Pozwoli to państwom członkowskim skupić się ponownie na opodatkowaniu sprzyjającym wzrostowi, które zachęca do inwestycji i tworzenia miejsc pracy oraz przyczynia się do zaspokojenia szerszych potrzeb społeczno-ekonomicznych.

CCCTB wprowadzi także pełną przejrzystość w zakresie systemów podatkowych każdego państwa członkowskiego i stosowanych przez nie efektywnych stawek podatkowych. Państwa członkowskie mają suwerenne prawo do decydowania o wysokości własnych stawek podatkowych, a CCCTB nie narusza w żaden sposób tego prawa. Jego działanie polega na tym, że gdy państwo członkowskie ustanowiło już wysokość swojej stawki podatkowej, system CCCTB zapewnia faktyczne stosowanie tej stawki wobec wszystkich przedsiębiorstw. Niemożliwe będzie już stosowanie ukrytych systemów preferencyjnych i szkodliwych interpretacji indywidualnych prawa podatkowego. Te zmiany powinny zwiększyć zaufanie obywateli do systemu opodatkowania osób prawnych i zapewnić równiejsze warunki działania dla wszystkich przedsiębiorstw na jednolitym rynku.

5.2 Dodatkowe środki zapobiegające nadużyciom

CCCTB zawiera przepisy zapobiegające nadużyciom mające chronić państwa członkowskie przed erozją bazy podatkowej i przenoszeniem zysków, zarówno w obrębie UE, jak i w stosunku do państw trzecich. Przepisy te zwiększą skuteczność CCCTB jako instrumentu zapobiegającego unikaniu opodatkowania. Środki zapobiegające nadużyciom przewidziane w CCCTB odpowiadają środkom określonym w dyrektywie w sprawie przeciwdziałania unikaniu opodatkowania (ATAD), zatwierdzonej przez państwa członkowskie w lipcu 2016 r. Zbieżność środków przewidzianych w tych dwóch aktach prawnych zapewni, aby wszystkie przedsiębiorstwa podlegały tym samym przepisom zapobiegającym nadużyciom, niezależnie od tego, czy są objęte systemem CCCTB, czy też nie.

Komisja przedstawiła dzisiaj jeszcze jeden wniosek, który ma na celu zneutralizowanie rozbieżności w kwalifikacji struktur hybrydowych w relacjach z państwami trzecimi, aby jeszcze bardziej wzmocnić unijne przepisy zapobiegające

nadużyciom i chronić bazy podatkowe w UE przed ryzykiem zewnętrznym. ATAD rozwiązuje już problem rozbieżności w kwalifikacji struktur hybrydowych istniejących w obrębie UE, które odpowiadają za większość przypadków erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków. Te rozbieżności w kwalifikacji nie ograniczają się jednak tylko do jednolitego rynku. Potrzebne jest zatem rozwiązanie pozwalające zapobiegać ryzyku zewnętrznemu. Podczas uzgadniania ATAD państwa członkowskie zwróciły się do Komisji o przedstawienie dodatkowego wniosku, aby zapewnić skuteczne usunięcie tej luki. Komisja zaproponowała w związku z tym nowe środki ukierunkowane na wiele różnych typów rozbieżności – w tym rozbieżności w kwalifikacji stałych zakładów hybrydowych, importowane rozbieżności, przeniesienia hybrydowe i rozbieżności w kwalifikacji związane z podwójną rezydencją – istniejących zarówno w obrębie UE, jak i w relacjach do państw trzecich. Podobnie jak środki przewidziane w ATAD, przepisy zawarte w tym nowym wniosku są zgodne z podejściem OECD dotyczącym BEPS.

6. STABILNY, WSPIERAJĄCY, NEUTRALNY: NOWOCZESNY SYSTEM PODATKOWY DLA ZDROWEJ GOSPODARKI

UE potrzebuje systemu opodatkowania osób prawnych, który będzie skonstruowany w taki sposób, aby wspierał bardziej konkurencyjną, innowacyjną i stabilną gospodarczo UE. Wzrost gospodarczy i inwestycje potrzebują otoczenia podatkowego, które sprzyja przedsiębiorczości, zachęca do efektywnego finansowania i nagradza działalność stymulującą wzrost gospodarczy, taką jak badania naukowe i innowacje. System CCCTB sprawi, że UE stanie się bardzo atrakcyjnym rynkiem dla inwestorów, oferującym przedsiębiorstwom stabilne i przewidywalne ramy prawne, równe warunki prowadzenia działalności, niższe koszty i mniejsze obciążenia administracyjne. Komisja uzupełniła ponadto wniosek w sprawie CCCTB o nowe przepisy, które są specjalnie ukierunkowane na działalność stymulującą wzrost.

6.1 Lepsze zachęty do innowacji

CCCTB będzie wspierać badania i rozwój, które są głównymi siłami napędowymi wzrostu gospodarczego i konkurencyjności. W dziedzinie inwestycji w badania i innowacje Unia Europejska pozostaje obecnie w tyle za innymi rozwiniętymi gospodarkami. Pomimo faktu, że niemal wszystkie państwa członkowskie stosują środki podatkowe zachęcające do badań i rozwoju, nie wszystkie z tych środków są skuteczne, a niektóre są wręcz wykorzystywane przez duże firmy w celu unikania opodatkowania. Niejednorodność krajowych zachęt dodatkowo komplikuje otoczenie podatkowe dla przedsiębiorstw inwestujących w badania i rozwój.

CCCTB będzie oferować ogólnounijne odliczenie podatkowe dla przedsiębiorstw inwestujących w realną działalność badawczą. Skala tego odliczenia będzie jeszcze większa w przypadku przedsiębiorstw typu *start-up*, ze względu na ważną rolę, jaką odgrywają one w tworzeniu miejsc pracy, promowaniu zdrowej konkurencji i tworzeniu efektywniejszych modeli biznesowych. Zachęta podatkowa do badań i rozwoju będzie dużą pomocą dla przedsiębiorstw dysponujących niewielkim budżetem, umożliwiając im rozwój; będzie także mobilizować do zakładania małych, innowacyjnych przedsiębiorstw i rozszerzania ich działalności. Koncepcja tej zachęty podatkowej opiera się na modelu najlepszych praktyk, aby zapobiec jej wykorzystywaniu do unikania podatków.

6.2 Środowisko podatkowe zachęcające do inwestycji

CCCTB usunie również zakłócenia w obecnych systemach podatkowych, które mogą zdestabilizować gospodarkę. Większość systemów opodatkowania osób prawnych obowiązujących w państwach członkowskich traktuje w sposób preferencyjny finansowanie dłużne, umożliwiając odliczanie od podatku spłat odsetek. Podobne odliczenia nie są natomiast udzielane w przypadku finansowania kapitałem własnym. Takie preferencyjne traktowanie zachęca przedsiębiorstwa do większego zadłużania się, co sprawia, że ich sytuacja finansowa jest mniej stabilna, a cała gospodarka staje się podatna na kryzysy. Utrudnia to europejskim przedsiębiorstwom budowanie silniejszej bazy kapitałowej. Struktura rynku finansowego jest nastawiona w większym stopniu na instrumenty dłużne, co może utrudniać skuteczne pozyskiwanie finansowania na rynkach kapitałowych. Jest to sprzeczne z podstawowymi celami unii rynków kapitałowych i wymogami dotyczącymi funduszy własnych obowiązującymi w ramach unii bankowej.

CCCTB zlikwiduje to zakłócenie systemów podatkowych polegające na preferencyjnym traktowaniu finansowania dłużnego, oferując ulgę z tytułu wzrostu i inwestycji („AGI”). Za sprawą tej ulgi finansowanie kapitałem własnym będzie korzystać z ulg podatkowych na poziomie zbliżonym do finansowania dłużnego, co przełoży się na bardziej neutralne i sprzyjające inwestycjom otoczenie podatkowe. Korzyści z AGI będą odnosić przedsiębiorstwa, które wzmacniają swoje struktury finansowe i pozyskują finansowanie na rynkach kapitałowych¹⁰. Nowa ulga będzie szczególnie korzystna dla MŚP, które często mają trudności z uzyskaniem kredytów i pożyczek. W świetle pozytywnego wpływu, jaki AGI będzie miała zarówno na przedsiębiorstwa, jak i na szerszą gospodarkę, Komisja zachęca państwa członkowskie, aby rozważyły stosowanie tej ulgi także w przypadku podmiotów nieobjętych systemem CCCTB.

7. WNIOSEK

Komisja proponuje kompleksową odpowiedź na obecne i nowe wyzwania pojawiające się w obszarze opodatkowania osób prawnych oraz nowe, pozytywne podejście do opodatkowania przedsiębiorstw w przyszłości. System CCCTB znacząco ulepszy ramy opodatkowania osób prawnych w UE – staną się one prostsze, sprawiedliwsze i będą oferować większą pewność prawa podatkowego. System ten zapewni, aby opodatkowanie osób prawnych było dostosowane do realiów nowoczesnej gospodarki i przyczyniało się do budowy silniejszego i bardziej konkurencyjnego jednolitego rynku. Wniosek w sprawie mechanizmów rozstrzygania sporów dotyczących podwójnego opodatkowania i wniosek mający na celu zneutralizowanie rozbieżności w kwalifikacji struktur hybrydowych w relacjach z państwami trzecimi – również przedstawione dzisiaj przez Komisję – wniosą dodatkowy wkład w ustanowienie w UE sprawiedliwszego i skuteczniejszego systemu opodatkowania osób prawnych. Komisja wzywa zatem państwa członkowskie do szybkiego osiągnięcia porozumienia w sprawie wszystkich przedstawionych dzisiaj wniosków, tak aby przedsiębiorstwa, organy podatkowe,

¹⁰ Zważywszy na wysokie ryzyko związane z finansowaniem kapitałem własnym w porównaniu z finansowaniem dłużnym, przy obliczaniu kwoty odliczenia do dochodu podlegającego opodatkowaniu dodawana będzie premia za ryzyko. Biorąc pod uwagę fakt, że podwyższenia kapitału własnego mogą sięgać 10 lat wstecz, dochód referencyjny jest ustalony na poziomie dochodu z 10-letniej obligacji skarbowej strefy euro.

obywatele i gospodarka europejska mogli zacząć w pełni korzystać z tego sprawiedliwego, konkurencyjnego i stabilnego otoczenia podatkowego.